

Az olvasó írja

Gyermekek a Széchenyi-téren

Kaptuk az alábbi panaszos levelet:

A Polgármester Ur szociális és gyermekszervező gondolkodásának köszönhető, hogy a Móra-park vízmedencéjében a városi bérházakba szorult gyermekek lubickolhattak a nyáron. Ugyanakkor, ha nem is oly mértékben, vannak engedelmények a Széchenyi-téren is. Itt azonban már bajok történtek. Ugye-egek, mint a pártértekezletek alkalmával elhangzott felszólalások parázsát emelték a Széchenyi-tér virágáinak rongálásai ellen, melyek között gyermekek bujdoskáznak, tépik, lapossák az ültetvényeket. Ugyanakkor megrohmozták a székrokat is. Egy ilyen roham következménye lett a Tisza Lajos-szobor egyik mellékalkájának megcsenklítése is.

Az egész országban talán városunk vallhatja legszerencsésebbnek magát, hogy épületei és utjai ép-ségben maradtak. Van virágos parkunk, ahely a legnagyobb csodálkozást váltja ki az idegenekből. Mindezt máshol nem lehet látni. A város áldozatkészége, amely a szépet ápolja és a munkások, akik mindezt megvalósították, nehéz időkben, nehéz munkával, megérdemlik, hogy az meg is maradjon szemel-lelket gyönyörködtető igaz szépségnek.

Beszélgetésem a parkkörrel arról győzött meg, hogy a szépségek ép-ségben maradása nem a gyermekek csintalanságán múlik, hanem a gyermekek őrzésével megbízott egyéneknek, nagyon sok esetben a szülőknek, aki a demokratikus rend által létrejött szabadságot rosszul értelmezi.

Íme egy példa:

A gyermeket figyelmezteti a parkör. A gyermek hallgat a jó szóra. Erre a jóllozított hölgy rá-támad a parkörre, kétségbevonja jogát, hogy a gyermeket figyelmeztesse. De ez nem elég, most már a gyermekekre szól rá, hogy csak folytassa játékát, akármennyire is káros az a közre.

Több önfegyelmet és közösségi érzést vár el a demokratikus rend még a gyermekekkel szemben el-foglalt szülőtől is.

Egy olvasó.

—oOo—

Miért tilos a kerékpárt áttolni az ujszegedi pontonhídon?

A Szeged és Ujszeged között most készített pontonhídon nem engedik meg, hogy a jobbára szegény munkásokból álló közönség kerékpárját átvigye a lúdos oldalra. Márpedig ezek az emberek nagy ut előtt állanak, amíg munkahelyüket elérik. A magukkal hozott kerékpár súlya nem nagyobb, mint bármelyik embernek a testsúlya. Ezért nem tudjuk az okát annak, hogy mi készítette a hatóságot arra, hogy a közlekedők magukkal tolt kerékpárját áthozni ne engedjék. A másik híd ugyanis olyan meredek, hogy ott kerékpárral menni és talicskával közlekedni szinte életveszélyes. Az algyői híd sokkal keskenyebb és gyengébb, mint a most készült szegedi híd és mégis csomagokkal át lehet menni és a kerékpárt át lehet tolni, sőt még kizikocsi is áttolnak rajta.

Nem hinném, hogy a szegedi tiltom azért állna fenn, hogy a sétálni vágyók kényelmét biztosítsa — a munkásokkal szemben.

Ezen az állapoton sürgősen segíteni kellene.

Halász Imre,

Szabadságt

Ujszeged, Középköltősr 2. a. lakos.

Az Értékműből az On boltja! Itt bármit behoz, eladhatja, bármit keres. megtalálja.

Értékműből (Főpostánál)

Magyarságtudomány a szegedi egyetemen

(Szeged, szeptember 29) Az új szellemben meginduló szegedi egyetemnek egyik legfőbb célja, hogy valóban demokratikusan gondolkodó, nem sovíniszta, de öntudatosan magyarul érző, a magyarság lényegét ismerő és meglátó új magyar értelmiséget neveljen. Ennek pedig legfőbb eszköze a magyarságtudomány keresztül adódik. Az egyetemi ifjuság még e év májusában be is látta ennek szükségességét és magyarságtudományi tanszék vagy intézet felállítását követelte kiáltványában. Ez sajnos még a mai napig sem történt meg, de körvonalaiiban már látjuk kibontakozni ennek lehetőségét, amint a szegedi tudományegyetem ezévi tanrendjét figyelmesen megvizsgáljuk. Előbb azonban tisztában kell lennünk azzal, hogy mit is értünk valójában magyarságtudományon.

Oltay Gyula jegyzi meg a magyarságtudományról kapcsolatban, hogy „*gényünk a magyar valóság, sors és magatartás miné teljesebb és igazabb megismerése*”. Magyarságtudományról beszélve tenát nem valami zűdös, romantikus uton tapogatózunk, hiszen világos ut áll előttünk, amelyet komoly és elismert tudósok és írók vágtak számunkra, mint például Kodály Zoltán, Györffy István, Erdel Ferenc, Gomboz Zoltán és még sokan mások. Ez a tudomány a magyar népi szellemnek, a nemzet karakterének jégeit tanulmányozza, mert ahogyan Veres Péter mondja: „*mindenféle tulajdonságok mindenféle népben más-más arányban, más-más vérmérséklettel színezve, más-más elosztásban, más-más összetételben jelennek meg*. Ezekből a különbségekből, az emberek és tulajdonságok sajátos arányából és egyedül összetételéből áll elő a népjellem”.

Soravéve az egyes karokat, mindjárt az ujjonnan felállított jogi kar előadásait közül örömmel üdvözljük ebből a szempontból Csekey István előadásait „*Demokratikus elemek a magyar alkotmányban*” címmel és Schneller Károly „*Magyarország társadalomrajza*” című kollégiumát. Várkonyi Hildebrand „*Társadalomlélektana*”-ban is érdekes kérdéseket lehet majd felvetni a magyarságtudomány szempontjából. Igen sajnáljuk azonban, hogy semmiféle előadást nem látunk hárdeini a népi jogról. Ezen a téren nagy feladatok várnak a fiatal nemzedékre, hiszen a népi jog ismeretének szervesen bele kell illeszkednie a jövő magyar törvényhozónak és törvénytevőinek ismeretkörébe. Ezen a téren egyébként már jelentek meg uttörő munkák is, mint például Papp László: Kiskunhajas népi jogélete és Bónis György: Magyar jogi néphagyomány című dolgozata, de nagyobb szabású munka még nem jelent meg. Ez a kutatásterület így még feldolgozatlannak mondható.

Az orvostudományi kar előadásai közül is hiányolnunk kell, hogy a népi gyógyításmódról, a népi ítélesség egészen széleskörű tudománvairól semmit sem hallanak a jövő orvosai, holott enélkül a népegészségügyi vizsgálatok is csaknem lehetetlenek. Az orvostanhallgatók részére ajánlatos tárgyak között igen nagy jelentőségűek Bartucz Lajos antropológus-professzor előadásai „*Magyarország antropológiájáról*” és a Rasszok és népek ismeretéről. Ezeket az előadásokat is igen tanácsos lenne más karral — különösen bölcsész — hallgatóknak is hallgatni.

Áttérve a bölcsészeti kar előadásaira, természetesen ide sorolhatjuk

ÉDES MUST

viszonteladásra állandóan kapható.

Kucska Mihály borpincésze Szeged, Kossuth Lajos-szögur 21.

teljesen a magyar nyelvészet és magyar történelem előadásait Klemm Antal, illetve Hermann Egyed professzor már évek óta jólismert kitűnő és jó meglátásokkal rendelkező előadásában. Ide tartozik teljes egészében a magyar irodalom is, amelyet az idén Sik professzor helyett dr. Vajtai István fog előadni. Ezek közül az előadások közül Az irodalomszemlélet korszerű problémái ígérkezik igen érdekesnek, amennyiben ezeken az órákon szeminárium formájában azt a mindjobban előtérbe nyomuló problémát fogják az ifjúsággal megbeszélni, hogy a magyar irodalmat vajjon milyen szempontból lehet a legteljesebben értékelni. Komoly lehetőségekre és a magyarságtudomány terén való igazi elmélyülésre ad alkalmat Bálint Sándor két kollégiuma is Szeged népkultúrája és Az Alföld néprajzi problémái címen, továbbá Szeghy Endre Magyar népzene és a szomszéd népek zeneje címen hirdett előadása. Eperjessy Kálmának A magyar város története című előadásai is igen érdekesen világítanak rá a magyar városi élet mai képeinek kialakulására. Ezen a karon is van azonban hiányolni valónk, mégpedig abban, hogy hiányzanak a magyar régészeti előadások. A kolozsvári egyetemen László Gyula mutatott igazi irányt a magyar régészet további fejlődésének és munkája eddigi eredményét A honfoglaló magyar nép élete című népkönyvében kitűnően össze is foglalta.

Mindezekből láthatjuk tehát, hogy a magyarságtudomány széleskörű anyagába beletartozik a szorosan vett néprajztudománytól a néplelektanon, társadalomtanon, nyelvészen, irodalmon, történelmen keresztül a régészeti, településtörténelmi és földrajzi minden, ami hozzájárult a magyarság mai arcainak megajzolásához és kialakításához. Az egyetem ifjúsága érdeklődik is eziránt a témakör iránt és értesülésünk szerint az egyetemi tisztiképű csefkészcsapat vezetője, Péter László rajtisz már fel is vette a kapcsolatot többek között Ortutay Gyulával, aki annakidején a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának egyik fő mozgatója volt.

Reméljük, hogy a szegedi egyetemi ifjuság törekvése meghallgatásra is talál és a népi, demokratikus Magyarország vezetői belátják a magyarságtudományi intézet felállításának szükségességét és ha egyelőre ez komolyabb akadályokba ütközik, akkor legalább ilyen irányú tanszékkel fogják hamarosan teljesebben lenni a szegedi tudományegyetem munkáját.

Lökös Zoltán.

Magyar gazdaképző iskola Uj intézmény a demokrácia szolgálatában

(Szeged, szeptember 10) A demokrácia nemcsak a romokat takarítja el, de lebontja a megintt roszaga épületeket és alkotásokat is és siet azok helyett újat, jobbat és maradványokat építeni. Bedobta az olvaszó kemencébe agrár országunk hatvan mezőgazdasági népiszkoláját, amelyek a közoktatásiügyi miniszter fennhatósága alatt állottak. Az anyag nem vészelt el, csak felolvadt. A felolvadt anyagot a magyar földművelésügyi miniszter új formába öntötte és a cseppfolyós anyag lehűlése után született hatvan „magyar gazdaképző iskola”.

Az új demokratikus intézménynél beiratlási díj nincsen és a tanítás is teljesen ingyenes. Felvétele jelentkezhetnek azon 14. életévüket fiú- és leánytanulók, akik az elemi népiszkola VIII-ik, a régi mezőgazdasági népiszkola II-ik, a közép- és polgári iskola IV-ik osztályát elvégezték. A magyar gazdaképző iskolát végzett tanuló időszerűség nélkül folytathatja tanulmányait a gazdasági középfokú iskolában. Az iskola célja a tehetség kultatása, az értelmes gazda- és földművesgyermekekből új, izzig-yrig magyar, művelt gazdatiszadalmi és középosztály nevelése. Szegeden, Alsóközponon, Felsőközponon, Rózsken és Szatymazon vilnak meg ilyen iskolák.

Színház :- Művészet

Az „Időnk” — javított. Most jelent meg az „Időnk” című művészeti és irodalmi szemle legújabb száma. Jelenleg az „Időnk” Szeged egyetlen művészeti és irodalmi orgánuma, ezért figyelemmel kísértük minden megjelent számát. Sajnos, eddig nem sok jót mondhattunk a havonta megjelenő kis lapról, sőt kénytelenek voltunk erős bírálattal illetni zavaros tartalmát, pongyola stílusát és szakszerűtlen szerkesztésmódját miatt. A most megjelent legújabb számmal jólesően állapítjuk meg, hogy az „Időnk” — javított. Az új számot Erisey Péter, a fiatal költő jegyzi mint felelős szerkesztő. A tartalom és stílus színvonalamelkedése nyilván ennek a ténynek tulajdonítható. Az új szám Juhász Gyulának kevésbé ismert gyönyörű versét, „Az ismeretlen katonát” közli, bizonyára mindegy jelezni akarván, hogy a lap a jövőben Juhász Gyula szellemében, az ő nyomdokain kíván haladni az irodalom és a művészet szolgálatában. Közli a lap Borisz Pilnákának, a szovjet irodalom erős tehetségű novellistájának egyik izgalmasan érdekes, erősen expresszív, villódzó stílusú írását. Somogyi Árpád „A Le Peletier-utca” címen ír hangulatos cikket az impresszionista festészet születéséről, Kálmán László pedig Heinrich Maunnt, a proletárirót mutatja be az olvasónak. Néhány meglepően jó vers emelkedik ki a szám tartalmából. Füssy József László „Nyugtalan utca” című Baudelaire-os hangulatu költeménye akármely előkelő irodalmi fórumon megállná helyét. Rab Géza-nak, a régen hallott szegedi költőnek finom szonettjét közli az „Időnk”. Meg kell még említeni Kovács Árpád megemlékezését a fiatal József Attila szegedi életének egy érdekes epizódjáról. Több kisebb írás egészült még ki a számmal, amelynek címlapját Tápai Antal „Kalászfűzők” című jóslókerült fametszete díszíti.

(szf.)

—oOo—

Az Otthon hangversenybérlete. Hétfőn nyílik meg a Szegedi Ujságírók és Művészek Otthona hangversenyirodája Kölcsey-utca 7. szám alatt és máris olyan hangversenybérlet-tervet terjeszt a zeneértő közönség elé, amely kétségtelenül a legtöbb művészi élvezetet ígéri a jelenlegi viszonyok között. Külföldiek természetesen nem szerepelnek a műsoron, mert egyelőre elháríthatatlanok az utazás akadályai. Ezzel szemben a hazai művészek legjobbjait ígéri Szegedre hozni éspedig Pataky Kálmán, Zathureczky Edét, a Waldbauer-Kerpel-vonósnégyst, Székely Mihályt, Wanda Lurattot, Ungár Imrét, Rella Gabriellát, Lengyel Gabriellát és Hernádi (Heimlich) Lajost, az ezidőszent legkiválóbb zongoraművészt. Ezeket az elsősorbeli művészeket hat hangversenyt keretében akarja fel-leptetni éspedig október 21-én, november 11-én, december 2-án, december 23-án, január 27-én és február 24-én. A helyárák egyelőre bizonytalanok és a bérlek egyrészt hogy maguknak jegyeket biztosítsanak, másrészt hogy a hangversenybérletet megvalósítható legyen, 400—600 pengő előleglet adnak a jegyekre. Első jegyzéseket hétfőtől kezdve fogad el az iroda, de természetesen visszafizeti a pénzt, ha elég bérlek nem jelentkezik és hangversenyünkkel nem lehet megrendezni.

Lapki hordót

felvesz a

Délmagyarország

kladóhivatala

Szép ezüstróka női tölgyabátort el-cserélhető. Párisi-körút 9